

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 28 mars 2023

453/2023

Lag om ändring av förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förundersökningslagen (805/2011) 3 kap. 8 § 2 mom., 4 kap. 8 §, 16 § 1 mom. och 18 § 9 punkten, 5 kap. 1 § 1 mom. samt 9 kap. 4 § 4 mom. 2 och 3 punkten,

av dem 4 kap. 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1148/2019, 4 kap. 16 § 1 mom. sådant det lyder i lag 322/2019, 4 kap. 18 § 9 punkten sådan den lyder i lag 10/2016, 5 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 988/2016 samt 9 kap. 4 § 4 mom. 2 och 3 punkten sådana de lyder i lag 724/2022, samt

fogas till 2 kap. 4 §, sådan den lyder i lag 988/2016, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., och till 4 kap. 18 §, sådan den lyder i lag 10/2016, en ny 10 punkt som följer:

2 kap.

Vilka som deltar i förundersökning

4 §

Särskilda undersökningsarrangemang

Åklagaren leder förundersökningen av brott som någon som är anställd hos polisen misstänks ha begått vid dödsfall som anmälts till åklagaren med stöd av 7 § 3 mom. i lagen om utredande av dödsorsak (459/1973).
-----

3 kap.

Allmänna bestämmelser om hur förundersökning ska genomföras

8 §

Brott som har begåtts utomlands

När en målsägande anmäler ett brott som har begåtts i en annan medlemsstat i Europeiska unionen till förundersökningsmyndigheten, ska målsägandens anmälan och yrkanden utan dröjsmål sändas till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där brottet begicks, om inte förundersökningsmyndigheten undersöker brottet enligt 1 mom. För att målsägandens anmälan och yrkanden ska sändas förutsätts det dessutom att målsäganden inte har

kunnat göra anmälan och framställa sina yrkanden i den stat där gärningen begicks eller att han eller hon i fråga om ett allvarligt brott inte har velat förfara så.

-----

4 kap.

Förundersökningsprinciperna och rättigheterna för dem som deltar i förundersökning

8 §

Förordnande av intressebevakare för barn till ställföreträdare för vårdnadshavaren eller någon annan företrädare för barnet

När det gäller en part eller någon annan som ska förhöras och som inte har fyllt 18 år ska domstolen förordna en intressebevakare för förundersökningen som i stället för vårdnadshavaren, intressebevakaren eller någon annan laglig företrädare bevakar barnets intresse i ärendet, om det finns grundad anledning att anta att vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare inte opartiskt kan bevaka barnets intresse i ärendet och om det inte är klart onödigt att förordna en intressebevakare. Undersökningsledaren ska vid behov hos domstolen ansöka om att en intressebevakare ska förordnas. Ansökan kan också göras av åklagaren, välfärdsområdet eller den förmyndarmyndighet som avses i 84 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Ett intressebevakarförordnande gäller tills handläggningen av det brottmål upphör i fråga om vars förundersökning förordnandet har getts.

De kostnader som uppstår vid förordnandet av intressebevakare samt intressebevakarens arvode och kostnader ersätts av statens medel. I fråga om intressebevakning iakttas i övrigt lagen om förmyndarverksamhet i tillämpliga delar. Bestämmelser om meddelande av interimistiskt förordnande finns i 79 § i lagen om förmyndarverksamhet.

16 §

Underrättelse om den misstänktes rättigheter

När en person underrättas om att han eller hon är misstänkt för brott ska personen utan dröjsmål och senast innan han eller hon hörs underrättas om

- 1) sin rätt att anlita ett biträde som han eller hon själv väljer,
  - 2) sin rätt att under de förutsättningar som anges i 2 kap. 1 § i lagen om rättegång i brottmål få en försvarare,
  - 3) sin rätt att under de förutsättningar som anges i rättshjälpslagen (257/2002) få kostnadsfri rättshjälp och kostnadsfritt biträde,
  - 4) sin rätt att få information om det brott som han eller hon är misstänkt för och om ändringar som gäller brottsmisstanken,
  - 5) sin rätt till tolkning samt översättning av väsentliga handlingar så som föreskrivs i 13 §, i 2 kap. 16 § och 3 kap. 21 § i tvångsmedelslagen samt i 6 a kap. 3 § i lagen om rättegång i brottmål,
  - 6) sin rätt att tåga och att också annars låta bli att medverka till utredningen av sitt brott,
  - 7) möjligheten till medling under de förutsättningar som anges i lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005).
-

453/2023

18 §

Underrättelse om målsägandens rättigheter

Förundersökningsmyndigheten ska utan ogrundat dröjsmål, i den omfattning det är behövt i synnerhet med beaktande av omständigheter som hänför sig till målsägandens person och brottets natur, underrätta en målsägande om

9) rätten att få information om handläggningen av ärendet, om tiden och platsen för domstolshandläggningen och om domen i ett brottmål,

10) möjligheten till medling under de förutsättningar som anges i lagen om medling vid brott och i vissa tvister.

5 kap.

Förundersökningsamarbete mellan förundersökningsmyndigheter och åklagare

1 §

Underrättelse till åklagaren

Förundersökningsmyndigheten ska genast underrätta åklagaren om ett ärende där den som är misstänkt för brott är en polisman, om inte ärendet behandlas i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot. Åklagaren ska underrättas, om en person har avlidit eller allvarligt skadats i en situation där en polisman har använt maktmedel. Åklagaren ska dessutom underrättas om ett brott som har kommit för undersökning, när förundersökningsmyndigheterna och åklagarmyndigheterna tillsammans utifrån sina befogenheter har beslutat att brottet ska omfattas av underrättelseskyldigheten eller om åklagaren har begärt underrättelse om brottet.

9 kap.

Förundersökningsmaterial

4 §

Inspelning av förhör för att användas som bevis

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf om förhör och inspelning av förhör ska också tillämpas på

2) en målsägande i åldern 15–17 år i ett sexualbrott som avses i 20 kap. 1–5 eller 8–16 § i strafflagen eller i människohandel eller grov människohandel som avses i 25 kap. 3 eller 3 a § i strafflagen när målsäganden inte vill infinna sig för att höras vid rättegången,

3) en målsägande som fyllt 18 år i ett sexualbrott som avses i 20 kap. 1–5 eller 8–16 § i strafflagen eller i människohandel eller grov människohandel som avses i 25 kap. 3 eller 3 a § i strafflagen när hörande under rättegången skulle äventyra målsägandens hälsa eller orsaka motsvarande betydande skada.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2023.

453/2023

Helsingfors den 23 mars 2023

Republikens President
Sauli Niinistö

Justitieminister Anna-Maja Henriksson